

TORONTÁL.

Vegyes tartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökökön.	Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyed évre 1 ft. 50 kr.	Hirdetések díjai: a háromhasábos pettisor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kínostári illeték minden egyes bejelentésért 30 kr.
A szerkesztő lakása: „Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.	Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kínostári illetékkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivataltban. Kértek az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legfőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.	Kiadóhivatal: Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

E hó 24-ik napján nyitott meg a megye közgyűlése főispán úr ő méltósága által és első tárgyat képezte a főjegyző, mint alispáni helyettesnek azon jelentése, mely Károlova községben előfordult lázangásra vonatkozik, s melynek tárgyi tényálladéka e következő:

A török-becei segédzolgabiró Takovits János úr a községi tisztújítást megtartandó, kirándult Károlovára, összegyűjté a képviselő testületet, s megtette vele a törvényes kijelölést. Jelen volt 37 képviselő és kijelölt 3 egyént a bírói tisztre.

Midőn az elnöklő segédzolgabiró hirdetni akarta a községi képviselő által tényleg hármas kijelölést, hogy aztán a választást megkezdhesse, a 7—8 száza menő és a városháza körül összecsoportosult lakosság oly lármával fogadta őt a községhez udvarán, hogy szavát a mellette állók sem hallhatták és „Arkadia” nevet kiabálva, (a ki a jelölésben nem volt, de a kit a csöcselék erővel akarta bírónak) visszaszorították a szolgabirót a tanácsterembe és felfegyverkezve utána iramultak, hogy tetteleg megtámadják. — Alig sikerült egy képviselőnek a szolgabirót a jegyző irodájába betolni, a hol elzárkózott. Ót óra hosszáig tombolt körülötte a böszült tömeg és ő egyre hallotta kimondani halálos ítéletét, melytől csak az Isten keze mentette meg. Végre sikerült neki kimennekülni és az alispáni hivatalhoz táviratoztatni katonai karhatalomért.

Másnap reggel ott termett az egy század huszár, de a nép nem csak figyelő, hanem fenyegető állásban várta be a huszárokat, és mert csak a hat emberből álló előcsapatot pillantottak meg eleinte, már el voltak készülve azt megfutamítani, miben azonban az előcsapat után bevonuló század által megakadályoztattak.

A segédzolgabiró látva a felállított huszárszázadot, biztosságban hitte magát és bement a tanácsterembe, hogy törvényes teendőit végezze. Alig azonban, hogy bent volt, elkezdődött a láрма, a tolongás, és csakhamar reá zárták az ajtót és kényszeríteni akarták őt arra, a mire az előtti napon kényszeríteni nem sikerült és ismét életére törtek. — A kint álló huszárszázados nyugodtan nézte a tolongást, mitem gyantitva a tanácsteremben történőkről, miglen egyszerre az ablakon keresztül hallja a segédzolgabiró jaj-veszékéléséit és azon kérelmét, hogy mentse meg, mert ő zárva tartatik és élete van veszélyben.

A huszárszázados látva, hogy a dolog nem tréfa, és hogy a szolgabiró, daczára a jelenlévő katonai karhatalomnak, életveszélyben forog, leszállítat vagy husz embert és beküldi a szolgabiró megmentésére; — most kezdődött aztán az igazi tusa. — A huszárak meg lettek támadva és csak a fegyver használata mentette meg őtet a szűgyen s talán a haláltól is, azonban nem lőttek a huszárak és csak a kardlapokkal szerettek tiszteletet a törvénynek és elégtételt a megtámadott hatósági közegeknek. A tanácsterem ajtaját be kellett a huszároknak törni és csak úgy szabadíthatták meg a remegő és életveszélyben forgó szolgabirót.

A rend helyreállítottat ugyan, de a tisztújítást félbe kellett szakítani és megelégedni azzal, hogy nagyobb mérvet nem öltött a lázangás, elfogatott vagy husz főczinkos és a szolgabiró jelentés az elővizsgálati iratokkal együtt, a jelentő főjegyző által a nagy-kikindai királyi ügyészséghez áttették, hogy a bűnvádi vizsgálat megindíthassék.

Jelenté végre a főjegyző, hogy a további lépéseket a kifejlelődköz ké-

pest meg fogja tenni és tétetni, és a bizottságnak az egész ügy lefolyásáról annak idejében jelentést tenni.

A főjegyző jelentése tudomásul vétetvén, eljárása helyeseltetett.

Ezután beadott több bizottsági tag által azon indítvány, hogy Ő Felsőgeik ezüst lakodalma megünnepléséhez a megye bizottsága részéről tétessenek meg az előkészületek, jelesen pedig nevezessék ki egy küldöttség, melynek tiszteiben álland az ünnepély tervét kidolgozni, a másik küldöttség pedig, mely felránduljon Budapestre és megvigye Ő Felsőgeiknek a megye üdvözlő feliratát.

Az indítvány nagy lelkesedéssel fogadtatván, e következő urak választattak be a küldöttségekbe:

Az első küldöttségbe elnökül: Kovách Ágoston; tagokul: Hadfy Dóme, Poroszkay Béla, Balás Frigyes, Pap Simon, Mallász Antal, Plechl Antal, Pollák Hermann, Bakalovich Ágost, Kulifay Lajos, Botka Géza.

A második küldöttséget illetőleg Mihálovich Miksa bizottsági tag azon indokból, mert hiszi, hogy ő királyi Felsőge kegyesen fogadandja, ha az általa kitüntetett jobbágya vezeti a megye küldöttségét, másrészt tudva, hogy a megye közönsége osztatlan bizalmat, tiszteletet és szeretetet bírja ugyan a Felsőge által kitüntetett egyéniséggel, indítványozza, hogy Hertelendy József főispán úr kéressék meg elnöknek. Ezen indítvány nagy lelkesedéssel elfogadtatván, főispán úr a reabizott elnök tisztt által magát kitüntetve érezvén, azt elvállalja és igéri, hogy a megye érzelmetét örömmel fogja Ő Felsőge trónja előtt tolmácsolni.

A küldöttségbe e következő urak választottak be: Gróf Csekonics János, gróf Karátsonyi Guido, gróf Csekonics Endre, gr. Zichy-Ferraris Victor, Csávossy Ignác, Itbeei Kiss Elemér, Dániel János alispán és esetleg helyettese a megyei főjegyző, Poroszkay Béla főügyész, Mihálovich Miksa, br. Liphay Antal, Tallián Béla szolgabiró, Balás Frigyes, Kupuszarovits Miklós, Szávits Dóme, Beodrai Karátsonyi László, Eisenstädter Ignác, Bakalovich Ágost szolgabiró, Stojánovits Vazul szolgabiró, Kulifay Lajos polgármester, Dr. Ebner Alajos rom. kath. esperes, Pánits Lyubomir szerb főesperes, Sierbann Vincze román főesperes, Ambrózy Gyula protestáns lelkész, Bazsó Antal szajáni bíró, Balogh Lőrincz debeljácsi földmivelő, Szekosán Jozsif nagy-toráki földmivelő, Szredojev Zsiva nagy-kikindai földmivelő, Budisin Gávra nagy-kikindai földmivelő, Theiszen János zombolyai földmivelő, Scherer Kristóf franzfeldi földmivelő, Radovánov Vászka jarkováci földmivelő, Mikus Janó antalfalvi földmivelő, Rintye Fülöp tamásfalvi földmivelő, Zsian Stefan bán-komlósi földmivelő, Telbisz Rafael óbessenyői földmivelő, Szántó Károly tor-dai földmivelő, Mixich Vincze horvát-kécsai közbirtokos, Muncsics Kuzman jarkováci lakos, Vécsey István és Bielek Vilmos nagy-beeskereki ügyvédek; — végre kimondatott, hogy mindazok, a kik e küldöttséghez netán csatlakozni akarnak, magukat főispán ő méltóságánál jelentésk.

A második tárgynak felvetetett a közmunka kivétele körüli véleményes jelentése az állandó választmányok és az egész terjedelmében annál is inkább fogadtatott el, mert az állandó választmányi jelentésnek alapját képező főmérnöki munkálat oly prációs és minden tekintetben correct, hogy ahhoz sem a közérdek részéről, sem az egyes községek és polgárok részéről kifogás nem férhet. Egyáltalában — ha a közmunkában lehet és van község — ez idén minden megtörtént, hogy az ideje korán alkalmaztathassék, a miben főleg ő méltósága a főispánnak van orozslánrésze, mert oly erélylyel követelte törvényadta jogánál fogva a közmunka tervezetének kidolgozását, hogy azt már februárban lehetett tárgyalni, a közmunkát pedig márczius elején foganatba venni.

A harmadik érdekes tárgyi volt a Napholcz-féle házának megvétele.

E körül beható tanácskozás folyt, végre határozatott, hogy a ministerium feliratilag megkéressék, miszerint a hivatalos helyiségeknek égetően szükséges Napholcz-féle házának örökáron leendő megvételét lehetővé tenni méltóztatssék.

Következnek a ministeri rendeletek és egyéb halasztást nem tűrő ügyek, melyek alkalmasint ezen egész hetet fogják igénybe venni, a miron azonban jövő számunkban hozandjuk közlésünket.

Nem lesz érdektelen megemlíteni azt is, hogy főispán úr ő méltósága Budapestre utazik és a közgyűlés elnökségét, az utjonczozást vezető alispán úr távollétében, ennek helyettese, a megyei főjegyző urnak adandja át.

Nagy-Beeskerek, február 27-én.

Lapunk egyik multkori számában közöltünk egy becsi lapnak azon híret, hogy Ő Felsőge a szeptemberi őszi hadgyakorlatokon, melyek Temesvárott és környékén fognának megtartani, megjelenvén, legmagasabb jelenlével a délmagyarországi részek visszacsatolásának emlékére rendezendő ünnepélyt is emelni legkegyelmesebben elhatározta.

A legmagasabb kitüntetés, mely rövid néhány év alatt Banátot már másodikban fogja érni, bizonyára fényes bizonyosága azon kiváló érdeklődésnek, melylyel koronás királyunk az ország deli részei iránt viseltetik, s tagadhatatlanul annak is bizonyosága, hogy Ő Felsőge az emlitett ünnepélyt oly nagy fontosságúnak tartja, mely terhes uralkodói gondjai között is legmagasabb figyelmére érdemes.

Ha voltak volna tehát olyanok, kik eddig a szóban forgó ünnepély jelentőségét nem a kellő világításban látták, ugy csak azon egy fontos esemény is, hogy arra Ő Felsőge megjeleni kegyes lesz, az illetőket az ünnepélynek nagy horderejéről meggyőzhette, mert aligha állunk messze a valótól, midőn azt merjük állítani, hogy épen az évszázados ünnepély indította Ő Felsőge az elhatározásra, hogy ugyanazon időben Temesvárott hadgyakorlatok tartassanak.

A becsi lapokból átvett multkori közleményünk a legfelsőbb elhatározás tekintetében talán még kétségben hagyhatott volna, mint-hogy arról a magyarországi sajtó akkor még tudomással nem bírt, ma azonban, midőn értesülésünk szerint a hadgyakorlatnak megtartása iránt a hadparancsnokság a rendeletet már megkapta s Ő Felsőge nek leírkezése — a mennyiben gátló körülmények elő nem fordulnának — kilátásba tétetett, már semmi kétség sem lehet abban, hogy koronás királyunk az ünnepélyt a jelen és utókor előtt a legemlékezetesebbé kívánja tenni.

Tőlünk függ most már az ünnepélynek olyformán rendezése, hogy az egyrésztől az uralkodó magas jelenlétéhez, másrésztől pedig az ünnepély fontosságához méltó legyen.

Nincs ugyan benne kétség, hogy az érdeklött törvényhatóságok az anyagi viszonyaik megengedte módon az ünnepély fényének emeléséhez anyagi aldozattal hozzá fognak járulni, s e tekintetben máris volt alkalmunk egyes törvényhatóságok adományát regisztrálni; abban sincs kétség, hogy a délmagyarországi mindenemű pénzintézetek és társulatok a költségek viseléséhez szintén hozzá fognak járulni, valamint hogy egyes nemeskeblű hazafiak ebben szintén fognak — mint már eddig is tették — osztozni, mindazonáltal szemben az idő rövidségével s azon körülménnyel, hogy az ünnepélyességek előrajzának elkészítésével megbízott küldöttségeknek a jelenetizhető ünnepélyességeket nemileg a befolyó pénzösszegekkel kell aranyba hoznia, igen kívánatosnak tartjuk, hogy mindazok, kik az ünnepélyességek költségeinek viseléséhez adományukkal hozzájárulni óhajtanak, ezen hajlandóságukat hovaelőbb nyilvánítsák, mert csakis így lesz lehetséges, az ünnepélyt Ő Felsőge legmagasabb jelenlétéhez is méltóvá tenni.

T. L.

Eger város sorsjátéka.

Még mindenkinek élénk emlékezetében lehet az a borzasztó csapás, mely Eger városát a mult nyáron, Miskolcz városával egy

időben érte. E szép fejlődésnek indult, történeti nevezetességu tiszta magyar város milliókra menő kárt szenvedett. A sajtó annak idején megtette hazafias kötelességét s megindítá a segélyadományok gyűjtését, melyekre a nemzet nem maradt érzéketlen, s nagylelkűsége és aldozatkeszsége lehetővé tette, hogy a károsultak nagy része legalább a véginség kétségbeeséséitől megmenekül. — A nyomor enyhítése azonban csak az első cél lehetett. A második s ennél fontosabb rész a város anyagi kárainak enyhítése, mely czélból Eger városa sorsjátékot rendez s ez által alkalmat nyújt a nemzetnek, hogy rokonszenvét e derek magyar város iránt újra kitüntesse. Melegen ajánljuk a közönség figyelmébe Eger városa sorsjátékát, melyre nézve a következő felhívást közöljük:

Kérem a tisztelt közönséghez!
Jól ismert a t. közönség előtt azon csapás, mely Eger városát a mult évi aug. 31-iki s ismételve a szept. 27-iki árvíz által sújtotta.

A nemeskeblű emberbarátok részvétel, mely annyi s oly becses adományokban nyilvánult szerencsétlen lakostársaink nyomora enyhítésére, elenyészhetetlen emléket hagyott maga után mindnyajunk lelkeiben s halankat örökre biztosítá a jövőtök iránt.

Ámde ott, hol egyesek annyi kár s vesztesség nyomait sínik, képzeltetni, hogy a város mint község, közutai, hidai, védművei s épületeiben mennyire megrongáltatott a hőszült elem rombolása által. — A kár itt annál nagyobb, súlyosabb, mennél képtelenebb a város csekély anyagi tehetőség folytán annak elviseelésére. — Hosszu évtizedek, századok lassu működésének, a város emelésére irányzott erőfeszítéseknek eredményei tönkre mentek, s kérdés, hogy a cultura követelő haladása várható-e nem évtizedekre, hanem csak évekre is, hogy a csekélyebb anyagi tehetőség hangya-szorgalma ismét kipótolja az elvesztetteket, kiigazítsa a romba döntötteket?

E város jövőndő fejlődése, léte forog kérdésben, mely város ügy kulturális mint történeti tekintetben becsülettel föl foglalt el a magyar nemzet ezred éves multjában, kiván elfoglalni a jövőndőben is.

Nem csak az okozott károkat helyrepolitni, hanem a várost hasonló esetlegességek ellen szilárd művekkel biztosítanunk kell, hogy közönsége megóva legyen, s megne zavartassék többé fejlődésében.

Anyagi erőnk csekélysége folytán e cél elérésére egy sorsjáték rendezése lön miniszteri engedély mellett megindítva, mely is a mai nappal folyamatba lép.

Háromszázezer 50 kros sorsjegy bocsátatik ki, — a nyereleménytárgyak főösszege 20 ezer forintba megy. A húzás napja ez évi november hó elseje leendő.

Tisztelettel bátorodunk fordulni a nemes czelt mindig szívesen felkaroló t. közönséghez, hogy részvétét s rokonszenvét velünk ez alkalommal is éreztetni és sorsjegyeink értékesítésével a melyen sújtott város jövőndője biztosításához járulni méltóztatssék.

Kelt Egerben, 1879.

A sorsjáték rendező bizottság nevében:
Tavassy Antal, polgármester.
Almásy Félix, b. elnök.

A befásítási törvényjavaslat.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter elkészíté az országos befásítási szülő törvényjavaslatot, melynek szövege a következő:

Törvényjavaslat
a határok és utak beültetéséről és a községi faiskolákról.

1. §. Minden községi és pusztai határ, a mennyiben tényleg erdővel vagy egyéb faültetvénnyel szegélyezve nem volna, a beültetést pedig elháríthatlan természeti akadályok nem gátolják, legalább két sor fából álló faszegéllyel körülvettendő.

A faszegélynek mily faemekkel, hány és mily távolságu sorokban, minő kezelési mód mellett leendő ültetésére nézve a 8-ik §-ban emlitett bizottság adja meg az utasítást.

A beültetés e törvény életbeletételestől számítandó legkésőbb 3 év alatt megkezdendő és legfeljebb 7 év alatt befejezendő.

2. §. A község vagy pusztai határán belül fekvő minden olyan birtokot, melynek területelme 100 cat. holdat meghalad, egyes fából álló fasorral vagy élő sövényvel körítendő.

A fak egyenástóli távolsága 15 méternél nagyobb nem lehet.

3. §. Ha az 1. §-ban elrendelt szegélyezési mód, akár a szelek feltartása, hófúvások okozása, tulságos árnyékvetés, akár egyéb körülmények által a határos föld tulajdonosának vagy bérlelőjének földjöveldelmében tetemes kárt okozna, a közigazgatási bizottság

által, az ügyállásnak megvizsgálása után megengedhetjük, hogy a faszegély a helyi viszonyoknak megfelelőleg élő sövényvel vagy egy sor fával pótolassék s az árnyékvetés által a szomszédnak okozott hátrány a magasabb fák lecsökkentése által mellőztessék.

4. §. a) Az állami, megyei és községi utak, valamint azon dűlő utak és marhacsapások, melyek közhasználatra rendelkeznek, a helyi viszonyoknak megfelelőleg egyes fakkal szegélyezendők, melyeknek egymástól távolsága legfeljebb 15 méter lehet. Az ültetés módzatát iránt — úgy mint az 1. §-ban mondatott — a 8. §-ban említett bizottság határoz. b) A vasutak egész hosszúságukban fakkal vagy bokrokkal az 1. §-ban kiszabott idő alatt beszegélyezendők. c) Kis és nagy községeknek és rendezett tanácsú városoknak azon utcái, melyek 20 méternél szélesebbek, két oldalt fasorral ültetendők be. d) A temetők, homok- és kavicsbányák, tégl- és vályogvetők faultvényekkel szegélyezendők. e) A kútak, források és marhadelelők faultvényekkel körítendők. f) A szántóföld, rét, kert és legelő területeken található vízmosások, azok tovább terjedésének megállítására céljából fakkal vagy bokrokkal ültetendők be.

5. §. Az 1., 3., 4. §-ban említett ültetvények beállítása és fenntartásának költségeit a község viseli. A 2. §-ban körülírt 100 cat. holdnál nagyobb birtoknál eszközleendő körülszegélyezések, valamint a 4. §-d), e), f) alattiak költségeit az illető birtokosok viselik. A 4. §. a) utalás melletti fasorok ültetése és fenntartása az illető határos birtokosok terhére. A használat viszont őket illeti. A használati mód iránt a 8. §-ban határozott bizottság utasítása, illetőleg engedélye kérendő ki. A vasutak szeleit az illető vállalat köteles beültetni. A vízmosások beültetésének költségeit azok tartoznak viselni, kiknek területén az ily vízmosások léteznek, s kiknek területén a vízmosásoktól ez ültetvényezések által megóvatik, a költségekhez való hozzájárulási arányt a hatóság állapítja meg.

6. §. Minden községnek a határában levő szántóföldek, rétek, legelők, szőlők és kertek területének 1000 holdjait legalább fél hold, azontul minden 1000 hold után még egy felholdnyi falkolával kell birtania, mely kizárólag a jelen törvény céljaira kell, hogy szolgáljon. A mennyiben valamely községnek éppen semmi vagy kellő nagyságú falkolája nem volna a határból — ezen törvény életbeléptetésétől számított egy év lefolyása alatt, e célra alkalmas terület hasítandó ki. Ha ily terület a község birtokában nem létezik, ez esetben kisajátítási eljárás útján a magán birtokosoktól is megszerzendő, a megszerzés költségei birtokarányban lévén viselendők a község tagjai által. A kisajátításnál követendő eljárás módzataira névze a törvényezik irányadó. Annak kimondására, hogy a kisajátításnak helye van, az illető törvényhatósági bizottság hivatott.

7. §. A községi falkola kezelése a község előjáróságát, a felügyelet pedig a megye állandó bizottságja által a czebra járásokonként kijelölt és a szolgabírák mellett szaktanácsképp működő bizottságokot illeti.

8. §. Ezen bizottságok együttesen a törvényhatósági befásítási munkálatokra felügyelő központi bizottságot képezik, mely az e törvény keretében vont befásítási munkálatok feletti szakszempontból a felügyeletet viszi s a megyei állandó bizottság által előforduló kérdésekben meghallgatandó. A befásítás haladása, valamint a falkolák állapotáról a törvényhatóság (a központi befásítási bizottság) az év utolsó havában a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz jelentést tenni tartozik.

9. §. Azon községek, illetőleg birtokosok s vasuti vállalatok, melyek az e törvény által meghatározott időszak alatt a törvény által megszabott ültetéseket nem teljesítik, a szegélyek és sövények minden folyó méteréje után 10 krral, a fasorokban hiányzó minden fa után 50 krig terjedő évenként behajtandó pénzbírsággal fenytendők.

10. §. Azon községek, melyek a 6. §-ban kijelölt határidő alatt falkolára a törvény által megkívánt területet meg nem szerzik, vagy a falkolának szánt tért más célra használják, — évenként megveendő 100 ftrig terjedő pénzbírsággal büntetendők. A községekre kivett büntetéseket a községi előjáróság és a községtanács viseli és csak azon esetben, ha a mulasztást bebizonyíthatólag nem ők követték el, érik a büntetések ez egész községet. Az esetben, ha a mulasztás szolgabírói is terhelné, a bírság rajta is követeendő; rendezett tanácsú városokban a kapitányt illeti; kiktől a folyamodás másodfokban az alispánhoz, alkirálybíróhoz, illetőleg a városi tanácshoz, harmadfokban pedig a belügyminiszteriumhoz birtokon kívül történik.

11. §. Az ezen törvényben elősorolt ültetvények megrongálása mezőrendőri kihágásnak tekintendő és az okozott kár megtérítésén felül 100 ftrig terjedhető pénzbírsággal fenytendő, mely az esetben, ha a károsító fizetésképtelen volna, minden 5 forint után egy napi fogsággal helyettesíthető, fennmaradván azonban a netaláni bűnvádi rendes eljárás.

12. §. Az ezen törvény elleni kihágások büntetése, úgy az okozott károk nagyságának megállapítása közigazgatási uton történik és első folyamodásban megyék-, kerületek-, székes- és vidékekben a járásbeli szolgabíró (dulló) illeti.

13. §. Az említett ültetvények megőrzése a hites mezei örök (csöszök), az állami és megyei utaknál alkalmazott ut-örök, a vasutaknál a vasuti örök, a távirda-örök, valamint a megyei közbiztosági személyzet kö-

telessége, kik az előforduló károsításokat járásbeli szolgabíró, illetőleg kapitány tudomására hozni tartoznak. Ez utóbbiak kötelessége a kihágások ellen hivatalból fellépni és az ügyet lehetőleg gyorsan elintézni.

14. §. Az ezen törvény értelmében befolyó bírságok felezése az illető községi szegények, fele pedig a községi falkola céljaira fordítandó.

15. §. Ezen törvény végrehajtásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelmügyi és belügyminiszterek bízhatnak meg.

A tepliczi katasztrófa.

E hó 22-én délelőtti 9 órakor unnepeles isteni tisztelet tartott a városi templomban, melyen Teplicz városának képviselői, az itt tartózkodó szaktudósok, a helybeli hatóságok, Clary herceg s a lakosság nagy része volt jelen. Az isteni tisztelet végeztével a jelen voltak azon helyen gyűltek össze, hol a lemélyítési munkálatoknak kell majd megindulniok. Laube tanár, kinek Teplicz szülővárosa, emelkedett beszédet mondott e helyen, melyben kiemelte, hogy Teplicz történelme nonsokára három mozzanattal fog gazdagodni, a végzetes természeti csapással, a tudományos kutatások eredményeivel s remélhetőleg a forrasok visszanyerésével is. A beszéd befejeztével Uherr polgármester s Clary herceg tettek az első asó csapásokat, mire a munka serényen megindult.

Tegnap érkezett meg Eiselt tanár, a cseh orvosi kör küldötte s Koristka tanár, a jeles geológus és térképrajzoló. Krejcit, a földtan prágai tanárát vasárnapra várják. Hauer udvari tanácsos és Zsigmondy Vilmos, a jeles magyar geológus, ma tanulmányozták a looschi földmunkákat, valamint a duxi aknák állapotát. Mindketten még néhány napot szentelnek a nagyfontosságú természeti jelenség vizsgálatának. Holnap mindkét szaktudós Brúxbe megy. Zsigmondy mindaddig nem mondott véleményt vizsgálatának eredménye felől, melyet pedig, bízva Zsigmondy tapasztalt szakértelmében, nagy feszültséggel várnak. Hihetőleg visszaérkezése után tesz majd jelentést beces tapasztalatairól.

A lemélyítési munkálatok már javában folynak, a schónaui forrástelep állása mindaddig változatlan.

A bolgár trónjelölt.

A bolgár területen két hatalmas politikai párt áll egymással szemben. Az egyik párt „konzervatív”-nak nevezi magát és azon meggyőződést vallja, hogy minden ellenállás a berlini béke határozatai ellen eredménytelen volna; ezért a nemzetiségi kérdésekben „előlegesen” tartózkodó állást kívánnak elfoglalni, bebizonyítván így Európának, hogy a bolgárok érdemesek a szabadságra. A másik párt „intranszignens”-nek hívja magát és követeli Kelet-Ruméliának egyesítését a bolgár fejedelemséggel.

A bolgár előkelők tirnovai gyűlése van hivatalra arra, hogy a bolgár fejedelemségnek uralkodót válasszon. E fölött Berlinben és Potsdamban nagy izgatottság van, mert ott mindenki ösmeri azt, aki csaknem bizonyosan bolgár fejedelemségre fog választani, ez pedig Battenberg Lajos herceg. A fiatal herceg 22 éves és előlegesen a porosz testőrségnél hadnagy. Aki Lajos herceget közelebből ismerik, azok meg vannak arról győződve, hogy szívesebben maradna a potsdami helyőrségben porosz tisztnek, semmint hogy bolgár fejedelemségre válassza magát. A fiatal herceg csak azért nem tartozik a hesseni nagyhercegi családnak, mert anyja nem volt uralkodóházából származott hercegnő, hanem csak grófnő. Atyja hesseni Sándor herceg osztrák-magyar tábornagy; fivére pedig angol tengerész-tiszt. Lajos herceg részt vett az utolsó török-orosz háborúban; így például egyeb hadi-vállalatokon kívül Gurkó tábornok oldalán átkelt a Balkánra is; Károly román fejedelem alatt pedig Plevna ostromában vett részt. Aki a herceget személyesen ösmerik, azok nem győzik eléggé dicsérni annak jelleméből szerettreméltóságát és lovagias jellemét. Az orosz cszár négyenje, az orosz cszár pedig keresztatyja Lajos hercegnek. — Miután megválasztása csaknem bizonyos, tehát már most is tág tőr nyílik arra nézve, hogy az orosz lapok afölött elmélkedhesse: vajjon mily mértékben lesz a keresztifjú hálás a keresztatyjának egy oly ajándékért, amelynek előlegesen bizony igen kétes bece van.

A fekete halál.

Dr. Bieziadeczkától hasonértelmű tudósítás érkezett az orvosi bizottságok megoszlása felől, mint Dr. Rózsahegy távirata, melyet már multkori számunkban közöltünk. A galicziai egészségügyi előadó még hozzátesszi, hogy a három részre osztott bizottság találkozási helyét a zamjanovszkajai vesztégház tüzetett ki, hol az orvosok tíz napi vesztégház alá fognak helyezni.

Loris-Melikov gróf jelenti Zarizynből, hogy az asztracháni kormányzósgásban s a kirgizek közt új megbetegedési esetek nem fordultak elő. E távirat a Loris-Melikov gróf jelentéseinek, mint olvasóink vehetik észre, örökös sztereotip kiadása; tartunk tőle, hogy nincs bennök köszönet. E jelentések még egyelőre beírják azzal, hogy az új megbetegedéseket a foltos hagymának tulajdonítják, — uralkodik is a foltos hagymáz (I) nem egy helységben és területen, de hát azért, pestis-eset nem fordult elő. Ily árutakon

misztifikálja a hivatalos Oroszország egész Európát. Türelmetlenül várjuk az orvosi bizottságok első részletes, megbízható jelentését, mely — úgy hisszük — csak még fog erősíteni azon híreink igazságában, melyeket az orosz hatóságok roppant hanyagságáról e helyen oly annyiszor volt alkalmunk közölni.

Megnyugtató híreket a legnagyobb örömmel fogadunk, mert némileg biztosítva tudhatjuk magunkat a mindaddig fenyegető vészely elől.

Panaszok a közönség köréből.*)

N.-Beckerek, 1879. február 25.
Tekintetes szerkesztő úr!
Folyó hó 20-án megjelent beces lapja, több közleményen kívül egy oly történetkével is meglepte az olvasó közönséget, melyben, ha valósággal megtörtént dolgok mondatok volna el, a tisztelt nagy közönség egy részének az nemcsak vidámitással szolgálhatna — mert abban Bajmoki úr a fináncra teperedett — hanem mellyel egyszersmind oly botrányos cselekményt is derített volna fel, minőt törvényes megtorlás nélkül hagyni a hivatottaknak lehetetlen lenne.

Nem lehet szándékom azon czikk czáfolata végett azt vázolni, hogy mult hó 24-ik és 25-ik napjain mi lett vegezte Magyar-Szt.-Mihály községben, csak röviden kívánok a személyem ellen felhozott vadakra válaszolni, a mennyiben azok az állítólagos templomi botrányra vonatkoznak.

Január hó 24-én d. u. igen különös előzmények után fontos okok arra indítottak, hogy a magyar-szt.-mihályi imaház belsejét megvizsgáljam; ezt Loga Szilárd úr kíséretében tettem meg, kire hivalkozom, hogy az imaházban egy tárgy sem lett általam érintve és rövid idő — pár perc — alatt az imaház ajtaja utánunk becsukódott. Az imaház tehát felkutalva, felhánnya nem lett.

25-én reggel többektől arról értesülvén, hogy az imaház padlásán dohány tartatott elrejtve s az éj folyamán nagy mennyiségben onnan elhordva lett, ismét az imaházba mentem egy esküdöt két pénzügyőr kíséretében s nem hatolván 5 lépésre sem be a templom belsejébe, az ajtó közelében lévő padlás nyíláshoz támasztott lábtó segélyével egyik pénzügyőr által a padlást átvizsgáltam, s miután az megtörtént, az imaházat mindannyian elhagytuk.

Igaz az, hogy az imaház padlásán dohány nem találtatott; nem, mert megelőző éjjel kihordatott, a mit igen szépen bizonyított azon dohány-hulladék, mely a padlás nyílás alatt 25-én reggel találtatott, s mely 24-én d. u. még ott nem volt, mely hulladék egy részét kezembe véve, midőn a harangzóhoz azon kérdést intéztem: „hát ez tegeptől hogyan került ide?” Az egyik jelenvolt azon a helyzethez mért megjegyzést tevén, „hogy a dohány bizonyosan nem szentek által hullatott el.”

Ez a történet hü képe. — Ha Bajmoki úr maga jelen lett volna, meg vagyok győződve, hogy a pénzügyőrség iránti kimondhatlan előszeretete daczára, a fentebb mondtak valóságát s azt is bizonyítani kész volna, hogy a pénzügyőrség fővegét is levette.

Legyen meggyőződve Bajmoki úr, hogy e sorok írójában sokkal több tisztelet van a vallás iránt, mintsem hogy az ön kedveért oly ön által megírt mesebotrányt elköveteljen; sokkal több, mint önbn tisztelet a törvény és annak közegei iránt!

Bárki legyen is ön, az önhöz hasonló közönségre nézve igen haladatos közleményével tanuságot szolgáltatott arra, hogy némely emberek aljas boszúvágyának eszközeül magát felhasználni engedni a nélkül, hogy a tényállásról alapos meggyőződést szerezze magának.

Legyen meggyőződve ön, hogy hasonló hivatalos funkciók után nem vágyódom, de igen is kötelessége a törvény őreinek kérélléjen szigort alkalmazni oly emberek irányában, a kik előtt se polgári, sem pedig vallási szentély nincsen, a kik törvény- és istenházából is dugarcu-sarnokot alakítanak, és így a polgári és vallási becsületet lábbal tiporják.

Ha bizonyítékot kíván ennek igazolásul, a helybeli m. kir. pénzügyőri bizottság szíves szolgálatra olyanokkal; azokból majd megláthatja ön azt, hogy azon közegek, melyektől ön az állam kenyerét megtagadhatni kívánna, hivatalos eljárásuk által csak a törvény és vallás tiszteletben tartására törekedtek.

Ha ön nem más, mint vallási érzületének felháborodása folytán közölte meséjét e lap hasábjain, úgy azon felvilágosítások után lángpallot fog villogtatni azok ellenében, kik a hivatalos kötelesség teljesítésének okozói voltak.

Mielőtt ön a szentesített törvények közegei iránt a „jó magyar népben” az ellen-szenvet gerjesztené, tanítsa meg ön azokat, kiknek szószólójául vállalkozott arra, hogy a törvényt tiszteljük; ha megtanította, akkor eljövend az idő arra is, hogy azoktól, kik az állam kenyerére az ön nézete szerint nem érdemesek, az állam kenyerét megvonassék.

Addig pedig, ha Bajmoki urnak is jó szüzdohánya van, azt elrejtve fog kelleni tartania, mert azon finánc, mely tegnap azt tette, holnap Bajmoki úrtól kérdezhette: „tanlan a szent Péter dohányából való ez is?”

Végül kijelentem, hogy e tárgyra vonatkozólag a nyilvánosság terén több szavam nincsen.

*) Az e rovat alatt közölt cikkek nem vállal felelősséget a szerk.

Azon szíves előzékenységért, hogy t. szerkesztő úr felvilágosító válaszatot beces lapjába felvenni előre is késznek nyilatkozott, köszönetet mondva

kiváló tisztelettel nyilváníttásával maradok

kész szolgálja

Puskás Antal,
m. k. pénzügyőri biztos.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Gyülvész, 1879. február 23.

Bámulva olvastuk, de még maga a román ajku közép is tanulja a román nemzetiségi főpapoknak a közművelődés elleni merényletét. Annal inkább bammuljuk ezen sajnálatra méltó lépést, mert az ő feisége előtt megjelent küldöttség tagjaul oly férfiak emittettek, kiket megszoktunk a műveltség magas fokán álló, jó hazafiaknak tekinteni. — Önkénytelenül is azon kérdés toladódik előtérbe, hogy mi indíthatta ezen urakat oly lépésre, mely őket a művelt világ előtt úgy tunte fel, mintha a sötét középkor papjai tamadtak volna fel bennök, kiának „suprema lex esto”-ja a közép feletti korlátlan uralkodás eszméje levén, azon balhiedelmében, hogy csak buta és babonas nép felett lehet korlátlanul uralkodni, illetőleg zsarolni, a vrezitívok (boszorkány) tanának terjesztése, az iskolákban csakis a templomi szertartások tanításra való vissza szorítás mellett, minden Macchiavellistikus eszközökkel, az amugy is gyamolatlan szegény nép elbűltására törekedtek. — Vagy nem ily törekvésnek mondható-e az, midőn a nagyméltóságú magyar kir. vallás- és közoktatási miniszteriumnak azon magasztos eszméje, hogy hazánkban még a legszegényebb gyermekek is megadassék az alkalom a tanulásra, a művelődésre, a hazai nyelv elsajátítására, ezen jótéteménytől a szegény román népet akarják megfosztani, állítván: hogy a román közép nem akar más nyelvet megtanulni, csakis anyanyelvét; és ha a magyar nyelvet megtanulna, elveszítene nemzetiségét. — Ily erőszakolt ráfogások ellen legcélszerűbb ténnyekkel felelni; én is román ajku községben lakom, és épen az ellenkezőket tapasztalom; igen is akar a román nép művelődni és akar más nyelveket megtanulni, a torontal- és temesmegyei községekben számtalan román ismeretek, kik igen jól beszélnek magyarul, németül és szerbül, de azért egyik sem vetkőzött ki román nemzetiségéből, mert sem vallást, sem nyelvet, sem ősi ruházatát fel nem cserélte. Vagy tan a nagyon tisztelt küldöttségi méltóságos urak, kiknek legalább is nagyobb része iskolákat is végzett s így a magyar nyelvet is megtanulta, kivetkőzött-e ennek folytán nemzetiségéből? — Nalunk Gyülvészen ezelőtt a jobb módúak gyermekeiket Magyar-Szt.-Mártonba adtak magyar szót tanulni, a szegényebb gazdak azonban ezt nem tehették; most, miután Gyülvészen államegely mellett magyar-nemet ajku községi iskola állítottatott fel, több szegényebb sorsu román földész, bár helyben román felekezeti iskolával bírnak, oda járatták gyermekeiket a nyelv elsajátítása végett*) megemlékezve azon román közmondásra: „Annyszor vagy ember, a hany nyelvet beszélés.” — A méltóságos főtisztelendő püspök urak residentiaikban visszahúzódva, a néppel nem érintkezve, nem is ismerik a román népet s annak gondolkodás módját, s azért gondolnak ki gyakorlati érték nélküli theoretikus nemzetiségi tanokat, melyet azonban a természetűl jeles tehetség, rugékony észjárásal megáldott közép (kivéve tán néhány vagy csizmadia vagy szűcsből vált régebbi tanító) vissza utasít és öntudatosan fog a civilizáció a művelődés útján előre haladni, és nem fog ezután bután, tünány, piszkosan Páriaként a városok utcáin lézengeni, hol őt a legutolsó zsidógyerek is lenézve, buta medvének csufo, de azután emberi méltóságát érezve, öntudatosan, tisztességesen ruházódva, németek vagy szerb parasztok módjára fog az emberiség között megjelenni. Jól tudja a gyakorlati ésszel bíró román nép, mily értékelni bir úgy a közigazgatási és kereskedelmi téren, valamint a katonaság és honvédségnél több nyelvek ismerete. Hány román paraszt fiúból, kik megtanultak magyarul, váltak a legjobb tisztviselők. — Azért ne tessék ezen nép kebelében az igazságokat megkezdni a magyar nyelv ellen, legalább Torontal és Temesmegyékben ne, mert arra itt talajt nem fognak találni, sem rokonszenvet. F. S.

HETI SZEMLE.

Ruscsukban a mult napokban Grigorje metropolitánal, ki Tirnovába készült elutazni, értekezlet tartatott, melyen néhány képviselőn kívül negyvenen vettek részt Ruscsuk legelőbb polgárai közül.

Általánosán azon nézet talált viszhagra, hogy a notabék gyűlésén nem kell indítványokat beadni, se más oldalról származó indítványokat támogatni, melyek a helyzet kövételmeivel ellentétben állnának. Igyekezni fognak egy mérsékelt partot alakítani. Bulgária legjelentékenyebb kereskedői városának mohamedán képviselői is elhatározták, hogy a bölcs mérsékletet fogják szem előtt tartani.

A ruscsuki mohamedánok által választott képviselők egyhangulag azon meggyőződésüket fejezték ki, hogy nagyban és egészben nem szabad elválniok bolgár polgártársaitól. A bolgárországi mohamedánok óhajátai főleg három pontban foglalhatók össze: a vakuf

*) Sajnálatos, hogy a tanterem szűk volta miatt csak néhányat lehetett a román fiúk közül felvenni.

vagyon
talos m
meghata
(iskolák)
Valószin
medán
viselők
mely az
egyéb el
váltiv el
Ha
Orosz
urítás
végreha
mely az
emberle
oroszb
vannak
zajhá
Kelet-É
Skob
hadoszt
Korzar
zénylete
A
Dedega
azonban
gacsban
nellak
nők, a
fog me
T
tönke
vann
beküld
szerkes
abban
kereszt
A
áldoz
haszon
számol
nyolva
és nem
kiad
ispánj
talos t
utazot
+
+
galási
delelő
+
+
pénzüg
a fels
korm
munká
folyó
engelt
+
+
törhél
tagja,
tunk
házt
csőtör
évél
+
+
neves
kesz
Áldas
+
+
lájdi
nevi
ségi
hanz
kir. f
Leon
Lajos
szíve
töleg
A n
veds
kor,
nak h
órák
elhun
repest
Az er
és D
hamva
+
+
Miklo
széki
igazg
rövid
A bo
s a k
loyál
porál
+
+
neve
domo
segé
IV.
kam
köt
szert
alatt
szám

ért, hogy t. szomat becses nyilatkozott, sával maradok szolgálja s Antal, zügöri biztos.

FEJES.
február 23.
aga a román nemzetiségű merénylőt, malatra méltó megjelent kül- telenek, kiket s fókán álló, enyitelenul is hogy mi in- mely őket a fel, mintha a ak volna fel to-ja a köz- szmeje lévén, buta és ban- ul utalkodni, (boszorkány) ban csakis a a való vissza ellistikus esz- talan szegény

Vagy nem ily időn a nagy- és közoktatási eszméje, hogy o gyermeknek ulásra, a mű- tására, ezen nepeit akarják román közép- nulni, csakis nyelvet meg- — Ily erő- lészerubb té- ku községben tapasztaim; földön és akar ontál- és te- an román is- nagyarul, né- k sem vetkö- fel sem vállalt, fel nem cse- elt küldöttségi ob is nagyobb gy a magyar zött-e ennek nk Gyűlészen eiket Magyar- zót tanulni, a nem tehetik, segély mellett koma állítottak olma földész, kolával birnak, év elajátása ma szómom- a hány nyelvet ztelendő pú- szahuzódva, a ismerik a ro- zás módját, s érték nélküli melyet azon- eg, rugékony lvéve tán né- csből vált ré- ntudatosan fog előre haladni, an, piszkosan ézengeni, hol lenézve, buta eri méltóságát en ruházkodva, módjára fog i. Jól tudja a nép, mily ér- ri és kereske- ág és honvéd- Hany román nagyartul, váltak ért ne tessék sokat megkez- galább Torontál arra itt talajt szentet. F. S.

HIRHARANG.
* Személyi hir. Megyénk szeretet fő- ispánja Hertelendy József ő méltósága hiva- talos ügyekben, néhány napra a fővárosba utazott.
* Közgyűlés. Torontálmege közigaz- gatási bizottsága folyó évi március 10-én, délelőtt tartja rendes havi ülését.
* Határidő hosszabbítás. A m. kir. pénzügyminiszter ur megének főispánjának mint a felsőtorontáli ármentesítő-társulat kormánybiztosának kerelmére az ártervalósítási munkálatok befejezésére kitűzött határidőnek folyó évi május végéig való meghosszabbítását engedélyezte.

* Halálozás. Zsedényi Ede, a derék, törhellen hazafi, a képviselőháznak legidősebb tagja, a takarékoság elő mintaképe, közélet-ünk nagybecsült bajnokja, a protektans egy- ház főfelügyelője és legjöltekonyabb hiva, — csőtörtökön reggel meghalt a fővárosban 74-ik évében. Áldás emlékére!
* Vahot Imre, az ötvenes évek bir- neves írója s több szépirodalmi lap volt szer- kesztője, meghalt a fővárosban 59-ik évében. Áldás poraira!
* Halálozás. Báró Pirét Bélát és csa- ladját súlyos csapás érte. Elvezette Anna nevű 18 éves országos szépségű és művel- ségű leányát. A gyászjelentés következőleg hangzik: Báró Bihain-Pirét Béla, ő cs. apost. kir. felsége val. kamarása s neje, szül. Orcey Leon báronő, saját és gyermekei: Eugénia, Lajos, Leona és Gyula nevében szomorodott szívvél jelentik fejlethellen leányuknak, ille- tőleg testvéröknek báró Bihain-Pirét Annának, élte 18. évében, hosszas szen- vedés után február 26-án, délelőtti fél 9 óra- kor, történt gyászok kimúltát. — Az elhunyt- nak hült tetemei február 28-án, délelőtti 11 órákor, fognak Elleméren beszenteltetni s az elhunytnak saját kívánatára Budapesten a ke- repesi temetőben örök nyugalomra tétetni. — Az engedetlen szent mise-áldozatok Elleméren és Diós-Jenőn fognak megtartatni. — Béko hamvaival!

* Halálozás. Jenopolyei nemes Bibits Miklós, melenczei gör. keleti esperes és szent- széki úlnök, megyei virilista, a megyei köz- igazgatási bizottságának tagja, február 13-án rövid betegség után 59 éves korában elhunyt. A boldogult buzgó lelkes, jó családapa volt s a közeleiben élénk részt vett s hazafias és loyális magatartást tanusított. Áldás és béke poraira!

LE.
an Grigorje észult elutazni, any képviselőn uscsuk legelő- ált vizshangra, n kell inditvá- származó in- a helyzet kö- nak. Igyekezni titáni. Bulgária városának mo- zták, hogy a előtt tartani. által választott neggyözdésű- és egészen olgártársától. óhajtsái főleg sse: a vakuf zük volta miatt an fuk közül fel-

vagyon terjedelmének és értékének hiva- talos megállapítása, a katona kötelezettség meghatározása és a mecsetek és medreszek (iskolák) igazgatására kiterjedő autonomia. — Valószínű, hogy a notabel-gyűlés 42 moha- medán képviselője elfogadja a ruscsuki kép- viselők ezen alapelveit, s külön partot alakít, mely azonban a fejedelemséget illető minden egyéb kérdésben alkalmasint a gyűlés konser- vatív elemeivel fog karöltve járni.

Ha a „Vakit“ jól van értesülve, akkor Oroszország valahára és pedig a végleges ki- rités előtti utolsó órában nekikészül, hogy végrehajtsa a berlini szerződés 22-ik pontját, mely az okkupáló hadsereg létszámát 50,000 emberben állapítja meg. Ugyanis azon 200,000 oroszból, kik még most a Balkánfélszigeten vannak, állítólag 150,000 ember visszatér ha- zájába és csak 50,000 marad Bulgáriában és Kelet-Ruméliában, két hadosztályra felosztva Skobelet és Stolypin tábornokok mint hadosztály parancsnokok és Dondukov- Kozzakov herceg mint főparancsnok vez- zénylete alatt.

A hajórakelés részint Burgasban, részint Dedeagacsban fog történni. Ezen utóbbi hir azonban aligha valószínű, mert a Deda- gacsban hajóra szálló csapatoknak a Deda- nellakon és a Bosporuson is át kellene men- niök, amit sem a porta, sem Angolország nem fog megengedni.

Előfizetőinkhez.

Tisztelettel fölkérjük azon t. előfize- tőinket, kik még mindig hátralékban vannak, hogy hátralékaikat minél előbb beküldeni sziveskedjenek, mert sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nincs abban a helyzetben, hogy esztendőnkön keresztül hitelt nyithasson.

A szerkesztőség megteszi kötelességét, áldozatra hoz a hazafiságnak; anyagi haszonra nem is számolt! De igen is számol arra, hogy a t. előfizetők méltá- nyolni fogják a szerkesztő munkáját, és nem kívánják, hogy a szerkesztő és kiadó még a lapra reáfizessenek.

HIRHARANG.

* Személyi hir. Megyénk szeretet fő- ispánja Hertelendy József ő méltósága hiva- talos ügyekben, néhány napra a fővárosba utazott.
* Közgyűlés. Torontálmege közigaz- gatási bizottsága folyó évi március 10-én, délelőtt tartja rendes havi ülését.
* Határidő hosszabbítás. A m. kir. pénzügyminiszter ur megének főispánjának mint a felsőtorontáli ármentesítő-társulat kormánybiztosának kerelmére az ártervalósítási munkálatok befejezésére kitűzött határidőnek folyó évi május végéig való meghosszabbítását engedélyezte.
* Halálozás. Zsedényi Ede, a derék, törhellen hazafi, a képviselőháznak legidősebb tagja, a takarékoság elő mintaképe, közélet-ünk nagybecsült bajnokja, a protektans egy- ház főfelügyelője és legjöltekonyabb hiva, — csőtörtökön reggel meghalt a fővárosban 74-ik évében. Áldás emlékére!
* Vahot Imre, az ötvenes évek bir- neves írója s több szépirodalmi lap volt szer- kesztője, meghalt a fővárosban 59-ik évében. Áldás poraira!
* Halálozás. Báró Pirét Bélát és csa- ladját súlyos csapás érte. Elvezette Anna nevű 18 éves országos szépségű és művel- ségű leányát. A gyászjelentés következőleg hangzik: Báró Bihain-Pirét Béla, ő cs. apost. kir. felsége val. kamarása s neje, szül. Orcey Leon báronő, saját és gyermekei: Eugénia, Lajos, Leona és Gyula nevében szomorodott szívvél jelentik fejlethellen leányuknak, ille- tőleg testvéröknek báró Bihain-Pirét Annának, élte 18. évében, hosszas szen- vedés után február 26-án, délelőtti fél 9 óra- kor, történt gyászok kimúltát. — Az elhunyt- nak hült tetemei február 28-án, délelőtti 11 órákor, fognak Elleméren beszenteltetni s az elhunytnak saját kívánatára Budapesten a ke- repesi temetőben örök nyugalomra tétetni. — Az engedetlen szent mise-áldozatok Elleméren és Diós-Jenőn fognak megtartatni. — Béko hamvaival!

* Halálozás. Jenopolyei nemes Bibits Miklós, melenczei gör. keleti esperes és szent- széki úlnök, megyei virilista, a megyei köz- igazgatási bizottságának tagja, február 13-án rövid betegség után 59 éves korában elhunyt. A boldogult buzgó lelkes, jó családapa volt s a közeleiben élénk részt vett s hazafias és loyális magatartást tanusított. Áldás és béke poraira!

* Az izraelita nőegylet táncvíg- galma. E jótékony czéllal összekötött tánc- vialom egyike volt a farsang legszebb tánc- mulatásainak. Hogy ez annyira sikerült, a főderem Eisenstädterné urnőt illeti, ki mint háziasszony kedves modorával mindenkit le- kötelezett. Segédkezet nyújtottak az est sike- réhez a bájos Schwarz Mihályné és Engel Sámuelné asszonyok. A negyest 34 pár tanzolta s a mulatság reggelig tartott.

* Ö Felségeik a folyó évi ápril 24-ik napján ünnepelendő ezüst lakodalmá alkalmára Torontálmege közönsége e hó 24-én tartott rendkívüli közgyűléséből a küldöttséget, mely a megye törvényhatósága és összes lakossága nevében az esetleg Budapesten idező Ö Fel- ségeik előtt megjelenni és a vármegye idő- vözlő feliratát a legmagasabb trón zsamolyá- hoz letenni fogja, a következőképen alakítá meg: Hertelendy József főispán ur ő elnöklele alatt Daniel Janos alispán ur ő nagysága akadalyoz- tatasa eseten törvényszerinti helyettese. Por- roszkay Bela főügyész, gr. Csekonics Janos, Csávossy Ignacz, gr. Karácsonyi Guido, hr. Liptai Antal, Balás Frigyes, Kiss Elemer, Ka- racsonyi Laszlo, Tallian Béla, Kupuszárovis Miklós, Szavits Dóme, Eisenstädter Ignacz, Bakalovich Ágoston, Sztójánovits Vazul, Kulifay Lajos, Muncsics Kuzman, Vécsey Istvan, Bielek Vilmos, Mihalovich Miksa, Dr. Ebner Alajos, Pánics Lyubomir, Sierbanu Vincze, Ambrózy Gyula, Bazsó Antal szajáni bíró, Balagi Ferencz debeljai bíró, Szekosan József nagy-toráki bíró, Szantho Károly tordai bíró, Telbisz Ra- fael ó-bessenyői bíró, Theisz Janos zsom- bolyai, Szredojev és Budisn Gavra n.-kikin- dai, Scherer Kristof franczfeldi, Radovánov Vászja jarkováci, Mikus Janó antalfai, Rintye Fülöp tamásfalvi, Zsian Stefan bán.-komiósi, Mixich Vincze horv.-kécsai és Gradl Zsig- mond sándorfi lakosok.

* Marhavész. A m. kir. kereskedelmi miniszteriumhoz érkezett távirati tudósítás szer- int Gácsország tizenegy kerületében kiűtött a marhavész. E tizenegy kerület közül kilenc az orosz határszél mentében esik, kettő pedig, a Grabovi és Rutki, Sáros- és Beregmege- i-inkkel határos. A miniszterium a katonai fe- dezet alatti szoros határozat azonnal elren- delte és — a határozat legszigorubb fogana- tosítása és egyáltalában az e körüli intézke- dések fölötti szigorú ellenőrködés végett — a kereskedelmi miniszterium allategységügyi osztályának derék vezetőjét Liptay Istvan osztálytanácsost küldte ki a helyszínére.

* A szórakozott újságolvasó. Volt Kassán egy valóságos újságolvasó, rendes habitué az egyik látogatottabb kávéházban. Tudta már, mikor hozzák a lapokat a postárol, s mert a marquerue nem adta neki oda berá- mazás előtt (tapasztalta ugyanis, hogy akkor egyhamar rendbe nem hozhatja), segített neki; azután mind igénybe vevé, s kezdett olvasni, hol az egyikből, hol a másikból: Először a távirati híreket mindegyikből, azután az új- donságokat, s ezek közt legnagyobb érdeklé- a rablásokat és rablógyilkosságokat. Ha azután jött a feketekávésvendég, ezek csak egyenesen hozzá fordultak, mert az újság mind nála volt, rendesen egy-egy lap minden kezében, egy- néhány előtte az asztalon, az öleiben, sőt az érdekesekre ráült, hogy egy könnyen el ne vehessék tőle. Ilyenkor aztán azt jegyezték meg róla, hogy Ujdonczi bele tette magát az újságba. — Mondom, egyenesen oda mentek hozzá e szavakkal: — Szabad kérnem, ha elolvasta! — nyultak valamely lap után. Ő azután rendesen oda adta az egyik újságot, mert igen udvarias volt, sohasem mulasztván el a szót: — Méltóztassék! — hozzátenni. Egy nap felkereste a levelőrdó a kávéház- ban, pénzes levelet hozott neki, száz forinttal volt terhelve, ide kellett jönnie az aláírás végett, mert délután soha sem találta hon. Alá is írta leve Ujdonczi pedig feltörte, s mintán a levelet elolvasta, a százfórintos ban- kót is kezdé elejétől végig olvasni, mert ő mindig olvasott; a jövő pillanatban azután már ritkán tudta, hogy voltaképpen mit olvasott. Egy jó madár, ki már többször megfigyelle szórakozottságát, oda lép most rögtön, s e szavakkal: — Szabad kérnem, ha elolvasta! — a szász után nyul. Ujdonczi pedig nem tudván már, hogy mit olvasott szokásos meg- jegyzésével, mert ép végig olvasta volt a bankjegyet — méltóztassék! — oda nyujtja a szászt, és újra belé mélyed a lapok ol- vasásába. Csak haza érve veszi észre a hiányt és csak hosszú gondolkodás után jut eszébe, hogy tulajdonképpen mi volt a száz forintnak a sorsa.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Újság“ február 23-ki száma következő tartalommal jelent meg: „Zsedényi Ede“ (arczképpel). — Költe- mények: „Beatus ille. Nő az alkony kétes árnya“ . . . Vargha Gyulától. „Mint haragos szélvész“ . . . Lukács Odóntól. — „A ki örökké bujdosott.“ Igaz történet. Közli Eötvös Karoly. — „Az amerikai Baradla.“ A lurayi barlang Észak-Amerikában (két képpel: Az előcsarnok; a nagy terem.) — „Gróf Taaffe“ (képpel). — „A zulu-kafferek“ (arczképpel). — „Kormányintézkedések az 1737-9-ki pestis idejében Magyarországon.“ Dr. Szalay József- től. — „A Begum ötszáz milliója.“ Verne Gyula regénye. „Munkácsy Mihály első meste- réről.“ — „Milyenek latszik földünk a csilla- gokról?“ (6 képpel). „Hoitsy Páltól. — „Apróságok Zsedényiről.“ — „Levél Bosznia- ból.“ — Irodalom és művészet. Közintezetek, egyletek, stb. rendes betirovatok.

A „Vasárnapi Újság“ előfizetési ára negyeddre 2 frt., a „Politikai Ujdonságok“ -kal együtt 3 frt.

Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó hi- vatalában (Budapest, egyetemutca 4-dik sz.) megrendelhető a „Képes Néplap“ és „Po- litikai Híradó“ legolcsóbb hitelap a ma- gyar nép számára, melynek előfizetési ára félévre csak 1 frt. A „Háboru-Kronika“ negyeddre a „Képes Néplap“-pal 1 frt., a „Vasárnapi Újság“-gal 2 frt. 50 kr., a „Politikai Ujdonságok“-kal 2 frt.

A „Jogtudományi Közlöny“ 7-ik száma következő tartalommal jelent meg: A jog- és államtudományi szakoktatás reformja. Dr. Groisz Gusztáv kolozsvári egye- temi tanár urtól. — Tanulmány a végrehajtsi törvényjavaslatról. Dr. Berkovics Ferencz nagy- váradi ügyvéd urtól. — Észrevételek a kir. táblai birak kinevezése módjáról irt 3 cikkre. Pirovich Kálmán kir. törvényszéki bíró urtól. — A hitelező, az adós és a jelzálog tulaj- donosa közötti jogviszonyok. Dr. Imling Konrad kir. törvényszéki bíró urtól. — Biztosítási viszkerezt biztonság hiánya miatt az elfoga- donál. Sztelho Kornél urtól. — Követelés, melynek érdemleges elbírálására hatóság nem található. H. Gy. urtól. — A perköltségek kölcsönös megszüntetéséről. Kirchner Sándor perbeteti kir. aljárásbíró urtól. — Különlék.

Melléklet: Curiai határozatok. Előfizetési ára évnegyedre 3 frt.

A „Közigazgatási Lapok“ 8-ik száma következő tartalommal jelent meg: Pénzügyi jog a régieb és újabb német államjog szerint. — A közigazgatási biráskodás kérdése 1878-ban, Gruber Lajos. — Közigaz- gatási szemle: Az adóvégrehajtsáról. — Vegye- sek. — Közigazgatási döntvénytar. Előfizetési ára évnegyedre 2 frt. 50 kr. Megjelent a Somogyi Ede által kitűnően szerkesztett „Magyar Lexicon“ 21. és 22-ik füzeté. A füzetekhez mellékelteképen „Erőműtan“, vizrajzi és magassági térkép van csatolva. Egy füzet ára 30 kr. E munkálat megérdemi a pártolást.

Mehner Vilmos kiadásában megjelent a „Képes Családi Lapok“ 9-ik füzeté igen szép képekkel és igen érdekes tartalommal. Mehner kiadó ur közönségével szemben igen lovagiasan jár el, amennyiben mindig többet ad előfizetőink mint amit ígér. E számhoz egy igen csinos szines jutalomkép van mellékelve. Egy füzet ára 30 kr. Kisértsek meg olvasóink a megrendelést, igen meg lesznek elégedve.

Táborszky és Parsch jónévű zenemű kereskedésében legújabbban megjelent: „Nar- rancs virágok“ keringő ifj. Fahrbach Fülöpötől. Ára 80 kr.

Sebestyén Gyula világtörténetének 2-ik füzeté megjelent. E kitűnő munkát, melyet igen szép kiállításban Weiszman testvérek adnak ki, füzetenként 30 kr-ért megszerezhető.

APRÓSÁGOK.

Zsedényiről temérdek jó izü adoma maradt fónn, melyről néhányat a mai lapok szemelvényei után, néhányat pedig saját emlékünkből közölünk.

Az öreg urat egy kérdés az új országgyűlések elején mindig rendkívül érdekelte. Ez a korelnökség kérdése volt. Az 1872-ki országgyűlés elején az őz Gubody Sándor volt igazság szerint a korelnök, Zsedényi indítványára el is foglalta az elnöki széket, be is töltötte azt istenesen, sőt öblös tajtipipáját bevitte haszná- latra az elnöki szobába is. Zsedényinek nagy gyönyö- rúsége telt Gubodyban, s rendkívül megszerette a nagy- kőrösieket is, hogy Gubodyt valamiképen otthon nem felejtették. Mert Zsedényi semmitől sem irtóztott jobban mint a korelnökségtől, s azért Gubodyban annálkább megmentőjét tekintette, mert Somssich Pál már az 1860-ki országgyűlés végén azzal fenyegette őt: „No Edus, a jövő országgyűlésen te létszszes a korelnökünk.“

Lotto-húzások.

- Temesvár febr. 15-én: 18, 63, 64, 20, 52. Legközelebbi húzás március 1-én.
- Brunn február 19-én: 89, 72, 80, 50, 56. Legközelebbi húzás március 5-én.
- Budapest febr. 22-án: 61, 14, 80, 37, 85. Legközelebbi húzás március 8-án.
- Szeben febr. 26-án: 68, 90, 79, 49, 82. Legközelebbi húzás március 12-én.

H I R D E T É S E K.

8626. sz. k. i. 1878. **Hirdetmény.** (32-22)
A kereseti adó III. osztályába tartozó adókötelesek, nevezetesen ügyvédek, orvosok, kereskedők, gyarutal- donosok, kocsmárosok s mindazon iparosok, kik iparukat segédekkel üzik, továbbá mindazok, kik a kereseti adó IV. osztályába esnek fix fizetésűl bírnak, végre a töke- kamat és járadékadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek ezennel felhivatnak, mi- szerint a jelen hirdetmény keltétől számítandó 14 nap alatt, vallomási íveik kitöltésé czéljából, az e városi számvevőségénnél annál bizonyosabban megjelenni: el ne mulasszák, mert ellenkező esetben ezen határidő eltelte után a törvény értelmében eljárás fog követeltetni.
A polgármesteri hivatalól N.-Beeskereken, 1879. évi február 20-án.
Kulifay Lajos, polgármester.
3. 8626. **Rundmachung.**
Alle Jene in die Erwerbsteuer III. Classe gebürigen Steuerpflichtigen, als: Abofaten, Doctoren, Handclerente, Fabrikanten, Wirths und alle Gewerbetreibenden, welche mit Gehilfen arbeiten, dann jene in die IV. Classe Erwerbsteuer gebürigen, mit fixem Gehalte Angestellten, ferner Capitalisten- und Rentensteuer, schließlich die zur öffentlichen Rechnungs- legung verpflichteten Unternehmungen und Vereine werden hie- mit aufgefordert, binnen 14 Tagen vom unten angefügten Tage an gerechnet, bei der hierfür. Buchhaltung behufe Ausfüllung ihrer Befanntnissbögen um so gewisser zu erscheinen, widrigen- falls nach diesem Termine im Sinne des Gesetzes verfahren werden wird.
Vom Bürgermeisteramte Gr.-Beeskeref, am 20. Febr. 1879.
Ludwig Kulifay, Bürgermeister.
9*

A takarékoságot magánéletében szinte a tulságig vitte. Kalapot, ruhát addig viselt, amíg csak lehetséges volt. Nem törődött vele, ha megszűlták is miatta. Pedig ifjabb korában nagy gavallér volt, s híres tánczos. Mikor arról beszélt az ellenzék, hogy a posztóvám felemelése csak az osztráknak hoz hasznót, azt mondotta, hogy „viseljék az emberek annyi ideig a kabátot, mint ő, s akkor ugyan kevés haszna lesz az osztráknak!“

Volt neki „egy“ kalapja, melyhez hasonló nem létezett. Egyszer valaki megszólította: „Ugyan kedves bátyám, hogy járhat ilyen kalappal?“ Zsedényi azt felelte: „Miért ne járhatnék? Hisz engem itt ugy is mindenki ismer.“

Egyszer ugyanez a valaki találkozott vele Párisban, s megint az a kalap van a fején. — Hát itt is ezzel a kalappal jár uram bátyám? Zsedényi mosolyog: „Hát miért ne járnék, mikor engem itt senki sem ismer.“

Egy alkalommal feltűnt előtte, hogy a lipómezei tébolyda kiadását közt egy ily tétel is szerepel: „burnót 50 frt.“ — Az öreg nem győzött e fölött eleget zsm- belni. „Ötven forint tubakra! Hiszen akkor a szegény emberek egyebet se tesznek, mint egész esztendőn át prűszkölnék!“ Magyarázták aztán neki, hogy ez nagyon is szükséges a gyógykezeléshez, ezt nem lehet kitörlni, a burnót itt gyógyszer, olyan, mint akár a chinin, reharbara stb. Még pedig finom burnót kell. Mit? finom burnót? Hat mit tudja az a bolond, hogy az a burnót finom-e? Adjanak némi komizast, s mondják, hogy finom, hát elhiszi.

Egy ízben a honvédelmi miniszterium egyik nyug- díjtételénél haragosan kiáltotta „ez sok!“ Szende Béla igyekezett kapacitálni az öreg urat, s előhozta, hogy a nyugdíjasoknak joguk van a nyugdíjhoz s azokat ki kell fizetni.

Zsedényi epesen mordult Szendére: „Hát azok a nyugdíjasok közül senki se hal meg?“

Volt az öreg urnak egy drága diszruhája. Ez a ruha volt rajta utóljára 1878. november 4-én, midőn a királyi pár elfogadási estélyt adott a budavári királyi palotában. Ficsuros kordován csizmában, s kardját két kezében keresztbe tartva, ekkor mondá utóljára a királynak, hogy mégis csak kár volt Boszniaá bemenni s midőn este tíz órákor az mondá neki Andrássy gróf: „gyere öreg a buffete együnk valamit, én éhes vagyok“ egész komolysággal és nyersséggel, de tréfásan, ekkor felelte Andrássy grófnak: „Ha éhes vagy, eredj, én jól vagyok lakva Boszniaával.“

1874-ben az öreg Deák betegeskedett és künn lakott a város erdőben. Egy ízben meglátogatta őt Zsedényi teljes szalon öltözetben, fekete frakkban és kisső szinehagyott kesztyűben. Deák ünnepélyesen, komoly- sággal fogadta és ismételen megemelte előtte kalapját. Zsedényi bámulva kérde:

— Kinek szól ez a nagy tisztelet.
— Egy régi jó ismerősömnek kit negyven év óta nem láttam.
— S ki az a régi jó ismerősöd? kérde Zsedényi.
— A te frakkod! felelé Deák.

1876-ban szokatlanul korán állt be a tél. Fűtőtűnk már októberben.
A pénzügyi bizottság javában tárgyal.
Egyszer Zsedényi felkelt a kályhához megy és teletömi.
A bizottság tagjai valamennyien elszörnyűködnek. Ez a takarékoság urambátyám? interpellálják.
— Igen, ez a magasabb takarékoság — replikáz Zsedényi. Ha hideg van, akkor ti elmentek s csak magam maradok, és nem végezhetjük be ma sem a budgetet. Ez tehát a takarékoság az idővel.
Es igaz volt még az nap befejeztetett a költség- vetés tárgyalása.

A pozsonyi országgyűlésen javában folyt a vita s mindenki a beszélő szónokra figyelt. — Zsedényi szí- fehér nadrágjában — akkor még fiatal volt s adott valamit külsejére is — ott ült az öreg Vay Leo előtt, midőn egyszerre valaki elküldte: „szatad a karzat.“ Az öreg Vay velük reműlt a reműlökkel s ijedtében két kezét Zsedényi vállára tette, s egy ugrással keresztül vetette magát feje fölött, földöntve asztalt, tintatartót, s a tinta Zsedényi fehér nadrágján folyt végig. — De az egyik nem vette észre mit cselekedett, a másik nem, hogy ki cselekedte. — Midőn aztán gyűlés végével együtt kifelé indultak, szemébe ötlök Vaynak a bemappázott fehér ruha.

„Ugyan kedves Zsedényi mi történt nadrágjával.“
— Valami semmikéllő ijedtében keresztül ugrott fejemen, s az keresztelt meg ilyen szépen, — viszoná a fiatal követ, nem is sejtve, kire mondja ki az ana- themát. — Hanem az öreg gróf se dicsekedett el vele, hogy ő volt az a bator férfi, s szótlanul elsompolygott.

